

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **K.B.**

oskarżonego o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 31 października 2024 r.

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 20 marca 2024 r., sygn. akt II AKa 268/23,

uchylającego w części dotyczącej m.in. oskarżonego K.B. wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt IV K 111/22,

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

postanowił:

1. na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. oddalić skargę;

2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.

WB.

K.B. został oskarżony o to, że w dniach 17 i 20 września 2019 r. w P. oraz B. w krótkich odstępach czasu oraz w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, aby PD. popełnił czyn zabroniony polegający na doprowadzeniu Województwa [...] do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w

kwocie stanowiącej znaczną wartość 348.500,00 zł dla spółki „N.” P.D., uzyskanych w ramach umowy o dofinansowanie projektu numer RPLD. [...] pt. „Żłobek [...]” na kwotę 1.907.354,40 zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa [...] przez wprowadzenie przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego w błąd za pomocą przedstawienia nierzetelnych dokumentów i podrobionych potwierdzeń przelewów, swoim zachowaniem ułatwił jego popełnienie przez poświadczenie nieprawdy w dokumentach - nierzetelnych fakturach nr 01/09/2019 oraz 02/09/2019, mających świadczyć o wykonaniu prac adaptacyjnych w lokalu mieszczącym się w B. przy ul. G.(...), tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt IV K 111/22, uniewinnił oskarżonego K.B. od popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyrokiem tym rozstrzygnięto również o odpowiedzialności karnej innych oskarżonych osób.

Wyrok ten został zaskarżony m.in. przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego K.B., a w uwzględnieniu tej apelacji Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 20 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 268/23, uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej K.B. i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania. Wyrokiem kasatoryjnym objął również rozstrzygnięcie Sądu meriti dotyczące innej oskarżonej osoby.

Skargę, o której mowa art. 539a § 1 i 2 k.p.k., wniósł od tego wyroku obrońca oskarżonego K.B., który zarzucił „rażące naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a polegające na tym, że postępowanie odwoławcze w niniejszej sprawie było prowadzone przez nienależycie obsadzony Sąd Apelacyjny, ponieważ w składzie orzekających sędziów zasiadał, a także pełnił rolę referenta, sędzia X.Y.1 powołany na mocy uchwały nr [...] /2018 z dnia [...] 2018 r. na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego, a także sędzia X.Y. na mocy uchwały nr [...] /2022 z dnia [...] 2022 r. na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego, oboje przez organ nieuprawniony Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie określonym przepisami ustawy

z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), czyli przez organ niespełniający m.in. wymogu niezależności, co z kolei prowadzi do konstatacji, że Sąd II instancji orzekający w sprawie K.B. nie spełniał wymogów sądu właściwego dla demokratycznego państwa prawa, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a skazany w toku postępowania apelacyjnego nie miał zapewnionych gwarancji procesowych wynikających z w/w przepisów, w tym konstytucyjnej gwarancji oskarżonego do dwuinstancyjnego postępowania i kontroli odwoławczej uniewinniającego go wyroku Sądu meriti przez należycie obsadzony, bezstronny, niezawisły i niezależny Sąd II instancji”.

Podnosząc tak sformułowany zarzut, obrońca wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2024 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II AKa 268/23 i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie, jakkolwiek zawiera szereg trafnych stwierdzeń, zwłaszcza dotyczących ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw i ujemnych skutków, jakie spowodowała w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Najważniejszym z nich jest powołanie do życia instytucji, która nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, a w konsekwencji podważenie gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności prawa strony procesu do rozpoznania jej sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd ustanowiony ustawą. Rzecz jednak w tym, że przywołując na poparcie podniesionego w skardze zarzutu m.in. uchwałę trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, jak też uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, skarżący wyciągnął z tych judykatów nieprawidłowy wniosek. Z wywodu przedstawionego w części motywacyjnej skargi zdaje

się wynikać, że jej autor uważa, iż udział w składzie orzekającym sądu sędziego powołanego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Radzie Sądownictwa ukształtowanej po 2017 r. zawsze skutkuje nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Tak jednak nie jest. We wspomnianej uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego stwierdzono (w pkt 1), że uchybienie to zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Stwierdzono również (w pkt 2), że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Kart Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Natomiast w uchwale I KZP 2/22 wskazano (w pkt 2), że brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W świetle tych judykatów należy przyjąć, że skuteczność rozpatrywanej skargi była uzależniona od przekonującego wykazania przez obrońcę, iż **konkretne okoliczności** towarzyszące powoływaniu wymienionych w skardze sędziów do Sądu Apelacyjnego w Łodzi prowadziły do takiej wadliwości procesu powoływania, że dochodzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. Lektura skargi prowadzi jednak do wniosku, że wspomnianych konkretnych okoliczności (w uzasadnieniu uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego wskazano, jakie mogą wchodzić w grę) w niej nie przytoczono (nie są też znane Sądowi Najwyższemu z urzędu), poprzestając na ogólnikowym twierdzeniu, że „okoliczności i sposób powołania w/w Sędziów, daleki był zatem od prawidłowego i

zgodnego z podstawowymi normami wynikającymi z konstytucyjnych zasad demokratycznego państwa prawnego, a udział w/w Sędziów w orzekaniu w danej sprawie budzi uzasadnione zastrzeżenia w zakresie prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy przez bezstronny, niezależny i niezawisły Sąd”. Wskazano również, że „wadliwości procesu powołania ww. Sędziów doprowadziła bowiem do istotnego naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności, co w konsekwencji mogło doprowadzić do nieprawidłowej i nieobiektywnej oceny materiału dowodowego, m.in. dlatego, że wskazany Sędzia nie przeszedł tzw. testu obiektywności”. Ostatnie z przytoczonych zdań jest niejasne, bowiem na początku jest w nim mowa o sędziach (niewątpliwie o dwojgu wymienionych w zarzucie skargi), a następnie już tylko o „wskazanym Sędzi” (nie wiadomo, o którym) oraz o teście obiektywności, którego wynik miał być dla sędziego negatywny, tyle że nie wiadomo kiedy i przez kogo przeprowadzonym.

Autor skargi wywodził również, że „sędziowie musieli posiadać zatem świadomość, że nowa Krajowa Rada Sądownictwa może być organem ukształtowanym w oparciu o niekonstytucyjne przepisy, co samo w sobie budzi wątpliwości w zakresie jej niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Powyższe nie tylko nie przeszkodziło w/w Sędziom we wzięciu udziału w konkursie na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego w Łodzi i w przyjęciu w/w awansu, co z kolei rodzi zastrzeżenia w zakresie rzetelności i obiektywizmu w/w Sędziów. Przypomnieć przy tym należy, że nominacja do Sądu wyższego rzędu nie jest obowiązkiem sędziego, lecz jedynie propozycją awansu, z której nie musi on korzystać. Przyjęcie proponowanego awansu przez Sędziego w czasie gdy organ uczestniczący w obsadzaniu stanowisk sędziowskich działa w niekonstytucyjnym składzie, postrzegać należy tym samym jako jego akceptację dla niekonstytucyjnych zasad funkcjonowania tak obsadzonego organu, jak i podejmowanych przez ten organ działań”. Twierdzenie to trudno zanegować, przeciwnie, trzeba zgodzić się z autorem skargi, że nasuwa krytyczne uwagi decyzja sędziego o wzięciu udziału w procedurze nominacyjnej do sądu wyższego szczebla prowadzonej z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej po 2017 r., jednak – ponownie odwołując się do przytoczonych uchwał Sądu Najwyższego - należało uznać, iż skarżący nie wykazał w sposób przekonujący, że orzekający w sprawie K.B. (i innych oskarżonych) Sąd Apelacyjny w Łodzi był nienależycie

obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Celowe też będzie zwrócić uwagę, że w toku postępowania odwoławczego żadna ze stron, pomimo wiedzy, którzy sędziowie zostali wyznaczeni do rozpoznania przedmiotowej sprawy i łatwości ustalenia przebiegu służby każdego z nich, nie wystąpiła o wyłączenie któregośkolwiek z sędziów od udziału w sprawie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy skargę oddalił, co skutkowało obciążeniem oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

WB.

[a.ł]